

Nr 228.

Av herr **Näsgård** och herr **Andersson, Jones Erik**,
*angående ett enklare förfaringssätt för bestämmande
av äganderätten till s. k. myrslogar.*

Genom högsta domstolens utslag den 7 november 1947 fastställdes Svea hovrätts utslag den 14 februari 1946 i fråga om äganderätten till de s. k. myrslogarna i Ore socken, Kopparbergs län. Domstolarna konstatera, att myrslogarna vid tiden för storskiftet av skogsmarken innehades med äganderätt av enskilda personer inom socknen. De i samband med storskiftet av konungens befallningshavande meddelade föreskrifterna om myrslogarnas hägnande och lösen av myrslogarna kunde icke gälla sådana myrslogar, som voro belägna inom samma skifteslag, varest myrslogsägaren hade sin hemvist (s. k. inombysmyrslogar). I fråga åter om sådana myrslogar, där ägaren hade sin hemvist inom annat skifteslag är där myrslogen var belägen, skulle dylika myrslogar vara underkastade inlösen i egenskap av obesuttna lägenheter enligt 1804 års storskiftesplan (s. k. utombysmyrslogar). Denna inlöseningskyldighet hade emellertid upphävts genom förordningen den 6 augusti 1881 angående hemmansklyvning och jordavsöndring.

Genom utslagen fastställdes således att till såväl inombys- som utombysmyrslogarna föreligger enskild äganderätt, men vilken eller vilka, som i våra dagar inneha dylik äganderätt, kan ej avgöras förrän lantmätaren upprättat sålan förteckning som omförmäles i § 9 lagen den 17 juni 1932 med särskilda bestämmelser om delning av jord å landet inom vissa delar av Kopparbergs län (kopparbergslagen).

Högsta domstolens utslag innebär, att äganderätten till myrslogsmarken tillerkänts enskilda jordägare och att äldre föreskrifter om lösen av obesuttnheter numera anses upphävd.

Enligt storskifteshandlingarna för Ore socken utgjorde vid storskiftet å skogsmarken antalet myrslogar cirka 900 med en beräknad areal av cirka 7 000 tunnland. Flertalet av myrslogarna äro beväxta med tallskog (som dock i mycket stor utsträckning avverkats under senaste år av andra än myrslogsmarkens ägare), varför deras värde betydligt överstiger det värde de en gång haft såsom slätterlägenheter.

Enligt högsta domstolens utslag skall förrättningslantmätaren upprätta sådan redogörelse, varom förmäles i 9 § av den s. k. kopparbergslagen. Enligt denna lag åligger det den som gör gällande äganderätt till myrslog eller grupp av myrslogar att vid förrättningssammanträde uppvisa de fång han anser sig kunna prestera från storskiftesåbon. I de fall, där icke lagfarter å myrslogar efter fastställt storskifte kunna visas — och dessa äro flertalet —

måste äganderättspretendenten genom bouppteckningar och arvskiften visa sina fång. Detta kommer ostridigt att bliva mycket betungande och kostbart. Frågan är om icke en förenkling i denna procedur kunde komma till stånd genom en lagstiftning. Då högsta domstolen i sitt utslag sagt, att obesutthetsprincipen måste anses upphävd, kommer frågan om äganderätten att omfatta praktiskt taget samtliga de myrslogar i Dalarna, varest icke utslag av högsta domstolen föreligger, samt därjämte de icke reglerade ströängarna i Norrland å bolagsskogar, enskilda skogar samt allmänningsskogar.

Vid tidigare laga skiften i de socknar, som äro storskiftade enligt 1804 års storskiftesplan, torde man ha utgått från att myrslogsslåttern av skogens ägare kunde inlösas senast 20 år efter storskiftets avslutande. På denna bestämmelse synes 1932 års kopparbergslag vara grundad. Genom högsta domstolens här refererade utslag inträder en helt ny grund för myrslogsmarkens bedömning i vad avser äganderätten.

En förenkling i nu gällande lag torde böra omfatta dels sådana socknar, varest laga skifte pågår (socknar storskiftade enligt 1804 års storskiftesplan), dels övriga socknar i Dalarna samt ströängar i Norrland.

En utredning synes böra komma till stånd rörande sådana ändringar i nu gällande lag (kopparbergslagen), att frågan om äganderätten till myrslogsmarken kan bestämmas på ett enklare sätt, t. ex. dels så att arvingar till ägare av myrslogar enligt storskifteshandlingar genom uppvisandet av utdrag från husförhörlängd och församlingsbok kunna förklaras såsom lagliga ägare, dels så att brukandet av myrslogens slätter under senaste mansålder må utgöra laga grund för äganderätten. Var och en av angivna grunder bör kunna utgöra bevis för laga fång. Detta skulle gälla såsom norm vid laga skiften, som innebära rubbning av tidigare verkställda storskiften enligt 1804 års plan. I sådana fall åter, varest icke laga skifte förekommer eller förekommit, bör det åligga äganderättspretendenten att inom viss tid, förslagsvis 10 år, göra sin rätt gällande, vid risk att myrslogsmarken annars måste anses tillhöra skogens ägare.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag angående ett enklare förfaringssätt för bestämmande av äganderätten till s. k. myrslogar än som stadgas i lagen den 17 juni 1932 med särskilda bestämmelser om delning av jord å landet inom vissa delar av Kopparbergs län.

Stockholm den 24 januari 1948.

Bernhard Näsquard.

Jones Erik Andersson.
